

* **NARIAI:**

VšĮ „Pal. J. Matulaičio socialinis centras“,
VšĮ „Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centras“,
VšĮ „Vilniaus Arkos bendruomenė“,
VšĮ „Šv. Jono vaikai“,
VšĮ „Amatų mokykla Sodžiaus meistrai“,
VšĮ „Socialinis veiksmas“,
VšĮ „Sotas (Socialinės tarnystės savanoriai)“,
Asociacija „Kauno Arkos bendruomenė“,
VšĮ „Actio Catholica Patria“,
VšĮ „Duku“,
VšĮ „Sudervės bendruomenės iniciatyvos“,
Asociacija „Šeimos ir asmens saviugdos
centras „Bendrakeleiviai“,
VšĮ „Ne imti, bet duoti“,
Asociacija „Trinus“,
VšĮ „Gerumo rankos“.

DRAUGAI:

Vilniaus CARITAS,
MNPVS Šv. Kryžiaus namai,
Vaiko gerovės institutas.

**MAŽINANT
SOCIALINĘ ATSKIRTĮ
IR SKURDĄ:**

**2025 METŲ
VILNIAUS M.
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
VYKSMŲ APŽVALGA**

Rengėjas:
Asociacija Krikščioniškų socialinių iniciatyvų Forumas

2026-05-23

Dėkojame Vilniaus miesto savivaldybei už 2025 metais vykusį bendradarbiavimą ir nuolatinį dialogą su socialinėje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis. Šią apžvalgą parengėme siekdami įvertinti bendrų pastangų rezultatus, išryškinti teigiamus pokyčius socialinių paslaugų srityje bei atkreipti dėmesį į vis dar išliekančius iššūkius. Taip pat kviečiame apsvarstyti pateiktus pasiūlymus, kurie galėtų prisidėti prie šių problemų sprendimo.

Ši apžvalga – tai Vilniuje socialines paslaugas teikiančių nevyriausybinių organizacijų, susivienijusių į asociaciją „Krikščioniškų socialinių iniciatyvų forumas“ (toliau – KSI Forumas), 2025 metų socialinių paslaugų **situacijos įvertinimas, grįžtamasis ryšys ir rekomendacijos** Vilniaus miesto savivaldybei.

ESAME ATVIRI DIALOGUI:

El.paštas ksiforumo@gmail.com

www.ksiforumas.lt

KSI Forumas 2025 metais išskiria šiuos svarbiausius **teigiamus aspektus**:

- Stiprėjantis bendradarbiavimas su Vilniaus miesto savivaldybė tam tikrose srityse, ypač jaunimo politikos kontekste, nuosekliai didinamas jaunimo programų finansavimas ir darbuotojų kompetencijų stiprinimas.
- Įgyvendinami reikšmingi strateginiai sprendimai ir projektai (pvz., šeimos ir vaiko gerovės planas, ES finansuojamos iniciatyvos), prisidedantys prie paslaugų sistemos stiprinimo.

KSI Forumas, apžvelgdamas 2025 metus, pastebi šiuos pagrindinius iššūkius:

- Nepakankamas NVO įtraukimas į sprendimų priėmimą ir strateginių dokumentų rengimą.
- Neefektyvi NVO tarybos veikla.
- Trūksta aiškios, savalaikės komunikacijos ir skaidrumo socialinių paslaugų finansavimo srityje, kas apsunkina veiklos planavimą.
- Nepakankamas kai kurių paslaugų prieinamumas ir lankstumas (ypač paaugliams, šeimoms krizinėse situacijose ir asmenims su negalia).

Apžvalga parengta pagal tikslinės grupės, su kuriomis tiesiogiai dirba šie KSI Forumo nariai: VšĮ „Pal. J. Matulaičio socialinis centras“, VšĮ „Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centras“, VšĮ „Socialinis veiksmas“, VšĮ „Sotas (Socialinės tarnystės savanoriai)“, VšĮ „Šv. Jono vaikai“, VšĮ „Duku“, Asociacija „Šeimos ir asmens saviugdos centras „Bendrakeleiviai“.

- NVO sektorius
- Paslaugos vaikams ir jaunimui
- Paslaugos socialinius iššūkius patiriančioms šeimoms
- Paslaugos suaugusiems asmenims, turintiems intelekto negalią

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Vertinamas *tęsiamas bendradarbiavimas teikiant kompleksines paslaugas šeimoms.*

PASTEBĖJIMAI, REKOMENDACIJOS:

Vilniaus miesto nevyriausybinių organizacijų tarybos veikla šiuo metu nėra pakankamai efektyvi: nėra patvirtinto veiklos plano, posėdžiai neįvyksta dėl nepakankamo narių dalyvavimo, NVO atstovų įsitraukimas tarybos veikloje išlieka pasyvus. Pastebėtina, kad KSI Forumas tarybos rinkimų metu buvo iškėlęs savo kandidatą, tačiau dėl neaiškių priežasčių jo kandidatūra nebuvo svarstyta.

Atsižvelgiant į susidariusią situaciją, *siūloma įvertinti tarybos sudėtį bei jos narių įsipareigojimą aktyviai dalyvauti veikloje, o esant poreikiui – inicijuoti tarybos sudėties atnaujinimą, siekiant užtikrinti efektyvesnę jos darbą.* Taip pat siūloma svarstyti alternatyvių bendradarbiavimo formų su socialiniais partneriais kūrimą – temines darbo grupes, orientuotas į konkrečių klausimų sprendimą, pavyzdžiui, socialinių paslaugų poreikio vertinimą, NVO teikiamų paslaugų finansavimo modelių tobulinimą ir kt. Manome, kad yra labai svarbu atsižvelgti, kad NVO taryboje dalyvautų skirtingų organizacijų atstovai, tai leistų padengti platesnį temų lauką.

Vis dėlto apgailestaujame, kad KSI forumas ir jo nariai nebuvo įtraukti į plano rengimo procesą bei neturėjo galimybės teikti pastabų ir pasiūlymų. Manome, kad platesnis skirtingų suinteresuotų šalių – ypač praktinę patirtį turinčių nevyriausybinių organizacijų – įtraukimas leistų parengti kompleksiškesnę, realius poreikius geriau atliepiantį dokumentą, taip pat stiprintų NVO įsipareigojimą ir motyvaciją aktyviai prisidėti prie plano įgyvendinimo.

Atsižvelgiant į tai, siūlome ateityje stiprinti bendradarbiavimą su praktikais ir sistemingai įtraukti NVO atstovus, veikiančius šeimos ir vaiko gerovės srityje, į strateginių dokumentų rengimo, derinimo ir įgyvendinimo procesus. Taip pat tikslinga numatyti aiškius įtraukimo mechanizmus (pvz., konsultacijas, darbo grupes ar viešas diskusijas), kurie užtikrintų nuoseklų ir savalaikį socialinių partnerių dalyvavimą.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

2026 m. kovo 18 d. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdyje buvo patvirtintas Šeimos ir vaiko gerovės plėtros 2026–2028 metų veiksmų planas. Sveikiname šį sprendimą ir *teigiamai vertiname siekį sistemškai plėtoti paslaugas ir priemones*, kurios sudarytų palankias sąlygas vaikui augti saugioje, sveikoje aplinkoje bei laiku gauti reikalingą pagalbą.

PASTEBĖJIMAI, REKOMENDACIJOS:

Stokojama nuoseklos ir aiškos komunikacijos dėl NVO akredituotų socialinių paslaugų finansavimo. 2025 m. pabaigoje socialines paslaugas teikiančios nevyriausybinės organizacijos susidūrė su informacijos trūkumu apie 2026 m. finansavimą – nebuvo aišku, ar paslaugos bus finansuojamos, kokio dydžio finansavimas planuojamas, kada numatoma pasirašyti finansavimo sutartis ir kokie bus finansavimo užtikrinimo terminai. Pažymėtina, kad NVO dar 2025 m. viduryje pateikė aiškius finansavimo poreikius ateinantiems metams, tačiau sisteminio grįžtamojo ryšio nesulaukė.

Suprantame, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba biudžetą tvirtina pirmajame metų ketvirtyje, todėl iki jo patvirtinimo gali išlikti neapibrėžtumas dėl tikslių asignavimų socialinėms paslaugoms. Vis dėlto manome, kad net ir esant šiam neapibrėžtumui turėtų būti užtikrinama nuosekli, skaidri ir savalaikė komunikacija su socialiniais partneriais – teikiama informacija apie planuojamus sprendimus, preliminarinius finansavimo scenarijus, galimus terminus bei pokyčius.

Siūlome stiprinti komunikacijos praktiką, nustatant aiškius informavimo principus ir periodiškumą (pvz., reguliarius atnaujinimus), taip pat užtikrinti savalaikį grįžtamąjį ryšį į NVO pateikiamus duomenis ir poreikius. Tai padėtų organizacijoms geriau planuoti veiklą, užtikrinti paslaugų tęstinumą ir mažinti veiklos neapibrėžtumą.

Nėra aiškiai apibrėžta, kaip turėtų būti apmokamos „budinčių“ institucijų akredituotos vietos, kurios yra rezervuotos galimiems kriziniams atvejams, tačiau tuo metu nėra naudojamos. Tai sukelia neapibrėžtumą ir gali lemti neefektyvų išteklių paskirstymą bei paslaugų prieinamumo svyravimus.

Rekomenduotumėme sukurti aiškų finansavimo modelį, numatantį apmokėjimą už „budėjimo“ funkciją (paslaugos pasirengimą), o ne tik faktinį paslaugos suteikimą, tam kad organizacijos būtų suinteresuotos turėti tokių vietų.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Džiaugiamės *sklandžiu bendradarbiavimu su savaivaldybe ir jaunimo reikalų koordinatoriumi*. Vyksta ketvirtiniai susitikimai, glaudus bendradarbiavimas (pvz: daug bendradarbiavome dėl jaunimo išstūmimo iš viešųjų erdvių problemos).

Vertiname nuoseklų jaunimo *programų finansavimo didinimą Vilniaus miesto savivaldybėje*.

Džiaugiamės Jaunimo darbuotojų kompetencijų stiprinimu. Vertingi ir kokybiški „Penkių modulių mokymai apie darbą su jaunimu“ pagal Jaunimo reikalų agentūros modelį suplanuoti 2026 metams Vilniaus miesto jaunimo darbuotojams. Manome, kad jie prisidės prie geresnės jaunimo darbuotojų kvalifikacijos, sustiprins profesinę kompetenciją ir padės užtikrinti aukštesnę darbo su jaunimu kokybę.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Mokymai yra planuojami nepertraukiami, neatsižvelgiant į darbuotojų turimą patirtį ar kvalifikaciją. Ateityje siūlytume svarstyti galimybę įvertinti jau turimas kompetencijas ir sudaryti galimybę darbuotojams *dalyvauti tik dalyje modulių, taip užtikrinant lankstesnį mokymosi procesą ir efektyvesnį laiko bei resursų panaudojimą. Taip pat svarbu, kad organizaciniame procese būtų daugiau lankstumo pasirenkant datas - kai kurie darbuotojai dėl asmeninių aplinkybių negali dalyvauti mokymuose*.

į turinį>>>

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Jaunimo politikos centras veikia kaip *svarbus resursas ir fizinė erdvė, sudaranti palankias sąlygas jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklai*. Džiaugiamės galimybe nemokamai naudotis patalpomis bei dalyvauti centro organizuojamuose renginiuose ir veiklose.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Pastebima, kad šiuo metu *trūksta paslaugų paaugliams*, ypač tiems, kurie susiduria su kompleksiniais sunkumais. Šiuo metu pagal finansavimo apimtį ir schemą (vaikų dienos socialinės priežiūros finansavimas), daugiau yra orientuojamasi į grupines veiklas su paaugliais, tačiau išlieka labai didelis poreikis *stiprinti ilgalaikės, tęstinės individualios* pagalbos paaugliams prieinamumą ir apimtį.

Siūloma sudaryti darbo grupę ir *parengti aiškias nuostatas pilotiniam projektui*, skirtam paauglių paslaugų plėtrai, siekiant išbandyti skirtingus modelius ir įvertinti jų veiksmingumą.

į turinį>>>

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Etatinis finansavimas užtikrina paslaugų tęstinumą jaunimo veikloms, *tačiau jo panaudojimas yra ribotas* – lėšos gali būti skiriamos tik darbo užmokesčiui, todėl trūksta lankstumo atliepti kitus organizacijos veiklos poreikius.

Siūlome skiriamą finansavimą glaudžiau derinti su Jaunimo reikalų agentūros finansavimo mechanizmais. Esama situacija lemia, kad negavus JRA finansavimo, organizacija turi pakankamai lėšų tik darbo užmokesčiui, tačiau stokoja resursų kitoms veikloms įgyvendinti.

Išlieka praktika, kai Vaikų dienos centrų darbuotojai privalo savivaldybei teikti informaciją apie tai, ar vaiko šeimai yra taikomas atvejo vadybos procesas, nors tokia informacija neturi būti atskleista dėl duomenų apsaugos reikalavimų ir ribotos prieigos prie informacinių sistemų. *Tai rodo atsakomybių nesuderinamumą ir kelia duomenų apsaugos pažeidimo riziką.*

Rekomenduotumėme aiškiai apibrėžti institucijų funkcijas ir atsakomybes, atsižvelgiant į duomenų apsaugos reikalavimus bei tobulinti informacinių sistemų (pvz., SPIS) prieinamumą arba keisti duomenimis per atsa-kingas institucijas, neperkraunant VDC darbuotojų.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Per Europos socialinio fondo agentūra bendradarbiaujant su savivaldybe, *pradėtas finansuoti darželio paslaugų teikimas šeimoms, kurioms taikoma atvejo vadyba*. Tai vertintina kaip teigiamas pokytis, nes paslauga yra prieinama ir realiai atliepia šeimų poreikius,

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Vilniaus miesto savivaldybėje šiuo metu nėra pakankamai užtikrinamas paslaugų prieinamumas šeimoms, išgyvenančioms skrybas. Susidūrus su šia sudėtinga gyvenimo situacija, dažnai trūksta prieinamų, nuoseklių ir tęstinių paslaugų – jos neretai yra mokamos arba teikiamos tik per nevyriausybinę organizacijų įgyvendinamus trumpalaikius projektus, todėl neužtikrinamas jų stabilumas ir prieinamumas visiems, kuriems jų reikia.

Skrybos yra reikšminga krizė šeimai, turinti ilgalaikių pasekmių tiek suaugusiųjų, tiek vaikų emocinei ir psichologinei gerovei. Vis dėlto ne visais atvejais tokiose situacijose yra būtina atvejo vadyba, todėl svarbu plėtoti ir užtikrinti alternatyvių, mažesnio intensyvumo, tačiau savalaikių paslaugų prieinamumą.

Siūlome stiprinti paslaugų sistemą, numatant tikslingą ir stabilų finansavimą psichosocialinėms paslaugoms šeimoms, išgyvenančioms skrybas (pvz., konsultavimui, šeimos mediacijai, tėvų-vaikų ryšio atkūrimui, saugios aplinkos vaikų - tėvų susitikimams, vaikų emocinės gerovės palaikymui). Taip pat tikslinga užtikrinti šių paslaugų tęstinumą, prieinamumą bei ilgo laukimo bei aiškią informacijos apie jas sklaidą, kad šeimos galėtų laiku gauti reikalingą pagalbą ir išvengti gilesnių krizės pasekmių.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Pagalbos vaikui ir šeimai poskyris *aktyviai atliepia poreikį bendradarbiauti su socialines paslaugas teikiančiomis institucijomis*. Tai padeda efektyviai spręsti kompleksines situacijas operatyviau reaguoti į kylančias situacijas, pavyzdžiui, kai vaikas yra globoje, teikti siūlymus dėl atvejo vadybos aprašo tobulinimo, taip pat mažinti biurokratinius procesus.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Savivaldybės finansavimas, skirtas paslaugoms šeimai yra nepakankamas, todėl organizacijos negali užtikrinti reikiamos paslaugų apimtys, taip pat susiduriama su sunkumais išlaikant ar pritraukiant reikalingus specialistus. Tam tikros paslaugos (pvz., individuali priežiūra vyresnius nei 2 m. vaikus auginančioms šeimoms) lieka neprieinamos, nes jų finansavimas nėra pakankamas.

Rekomenduojame didinti finansavimą, skirtą paslaugoms šeimai, kad jis labiau atitiktų realius poreikius ir leistų užtikrinti platesnį bei kokybiškesnį paslaugų teikimą.

Džiaugiamės projektu „Užsienio kilmės Lietuvos gyventojų integracijos procesų koordinavimo plėtra Lietuvos Respublikos savivaldybėse“, kuris sudaro prielaidas stiprinti užsienio kilmės gyventojų integracijos procesus savivaldybėse.

Pastebima, kad Vilniuje yra daug emigrantų, ypač rusakalbių gyventojų, kuriems reikalingos specializuotos paslaugos. *Ypač išryškėja poreikis stiprinti smurto prevencijos srities paslaugas, kuriose būtinas kultūrinis jautrumas ir nuostatų keitimas*. Taip pat svarbu, kad organizacijos, teikiančios pagalbą šeimoms, būtų aktyviau įtraukiamos į pagalbos procesą, dalijantis turima patirtimi ir taikomomis praktikomis, jau išbandytais dirbant su lietuvių šeimomis.

Labai reikalingas ir vertingas projektas „Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų“, kuriame dalyvauja Vilniaus miesto savivaldybė ir, kuris finansuojamas iš Europos Sąjungos fondų lėšų ir Europos Sąjungos fondų bendrojo finansavimo lėšų ir bus tęsiamas iki 2030m.

Rekomenduotumėme *inicijuoti jo tęstinumą*.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Atokvėpio paslauga teikiama tėvams auginantiesiems vaikus su negalia šiuo metu vertinama kaip *nepakankamai veiksminga ir nepatogi tėvams*.

- *Paslaugos gavimo procesas yra sudėtingas ir reikalaujantis didelių laiko sąnaudų*: tėvai privalo rinkti įvairius dokumentus, pagrįsti paslaugos poreikį, teikti prašymus, o sprendimų priėmimas užtrunka. Tai ypač apsunkina šeimas, kurios jau ir taip patiria didelę kasdienę priežiūros našta, ypač vienišus tėvus.
- *Analizuojant paslaugos teikimo praktiką, matyti, kad neretai ji neatitinka šeimų poreikių*. Paslaugos paprastai nėra teikiamos namuose arba jų teikimas yra labai ribotas, o siūlomos alternatyvos institucijose nėra pakankamai lanksčios. Ypatingai apsunkina tai, kad paslauga negalima pasinaudoti trumpam laikotarpiui, paslaugas teikiančios institucijos nori forminti paslaugą savaitei - pusei metų, kas neatitinka tėvų ir vaikų poreikių, kai norima pasinaudoti paslauga kelioms dienoms.
- *Papildomų sunkumų kelia ir paslaugos administravimas bei finansavimas*. Nustatytas paslaugos teikimo limitas (iki 720 valandų per metus) dažnai neatitinka realių poreikių, o jam pasibaigus, visa prašymo procedūra turi būti kartojama iš naujo, nepaisant to, kad vaiko negalia paprastai yra ilgalaikė ir nekintanti. Taip pat paslauga yra dalinai mokama, nors šios šeimos dažnai patiria finansinių sunkumų.

Kviečiame *stiprinti šeimos ir porų terapijos paslaugų prieinamumą*, jas plečiant ne tik prevenciniame lygmenyje, bet ir krizinėse situacijose.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Pastebimas *skaidrumo trūkumas paslaugų finansavimo srityje*. Pavyzdžiui, neviešinami intensyvios krizių įveikimo paslaugų teikėjų įkainiai, nors kitų socialinių paslaugų kainodara yra viešai prieinama. Tai riboja galimybes objektyviai vertinti paslaugų kainų pagrįstumą, mažina pasitikėjimą sistema bei apsunkina tiek specialistų, tiek paslaugų gavėjų orientavimąsi paslaugų sistemoje. *Rekomenduotumėme užtikrinti visų socialinių paslaugų įkainių viešumą*, įskaitant intensyvios krizių įveikimo paslaugas bei sukurti vieningą, lengvai prieinamą platformą, kurioje būtų skelbiama informacija apie paslaugų kainas ir teikėjus. Taip pat kviestumėme periodiškai peržiūrėti ir viešinti kainodaros pagrindimą, siekiant didinti pasitikėjimą sistema.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Džiaugiamės *atvejo vadybininkų*, dirbančių su asmenimis, turinčiais negalią, atsiradimu ir veikimu, užtikrinančiu aiškesnį pagalbos koordinavimą asmeniui. Ši sistema sudaro galimybę asmeniui nuosekliai gauti reikalingas paslaugas ir būti lydimam viso proceso metu, ypač tais atvejais, kai reikalinga kompleksinė pagalba. Atvejo vadybininkas atlieka svarbų tarpininko vaidmenį tarp šeimos ir institucijų, kelių institucijų užtikrindamas nešališką atstovavimą.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Tikimasi, kad ir toliau bus tobulinamas *atvejo vadybininkų* darbas, nes praktiniame įgyvendinime kol kas lieka keletas iššūkių: trūksta aiškesnio jų funkcijų apibrėžimo, nuoseklaus vadovavimo bei tarpusavio bendradarbiavimo. Pastebimas nedidelis darbuotojų skaičius, kurio nepakanka esamam poreikių atliepti bei gali apsunkinti kokybišką paslaugų teikimą.

Socialinės dirbtuvės yra vykdomos projektinio finansavimo pagrindu, tačiau 2025 metų pabaigoje neturėjome jokios informacijos apie finansavimo tęstinumą, dėl to labai sudėtinga planuoti veiklas, bei atsiranda tikimybė, kad paslauga gali turėti pertrūkių. Rekomenduojama tokią informaciją suteikti prieš finansavimui pasipasisbaigus.

Vykdam *socialinių dirbtuvių* projektą iškilo reikalavimas socialinėms dirbtuvėms paruošti dalyvius darbo rinkai, nors anksčiau toks lūkestis nebuvo keltas.

Todėl toliau tęsiant finansavimą matytumėme poreikį dėl to diskutuoti:

- nes praktikoje matomas poreikis palaikyti dalyvių savarankiškumą, o ne tiesioginę integraciją į darbo rinką.
- pagal dabar esantį finansavimą nėra darbuotojų pajėgumų tai įgyvendinti, nes reikalingas įdarbinimo specialistas, kuris ne tik užtikrintų neįgalųjų paruošimą, bet ir informuotų darbdavius, paruoštų juos priimti asmenis su negalia, kurį laiką palydėtų darbo vietoje.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Vertinga, kad 2025 metais buvo *plėtojama socialinių paslaugų infrastruktūra* – sėkmingai kuriami grupinio gyvenimo namai, didinamas paslaugų prieinamumas gyventojams (Vilniuje ir Didžiojoje Riešėje) bei mažinamos paslaugų eilės.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Džiaugdamiesi naujų socialinių paslaugų plėtojimu *kviečiame bendradarbiauti* ir su NVO teikiančiomis paslaugas neįgaliesiems.

Pastebima, jog įvairias negalias (ypač intelekto ir psichosocialinę negalia) turintys asmenims gauna tokias pačias paslaugas. Atsižvelgiant į šių asmenų skirtybes, *reikalingas ir teikiamų paslaugų bei jų turinio atskyrimas*. Taip pat labai reikalinga, psichosocialinę negalią turinčių asmenų, paslaugų plėtra.

Svarbu paminėti ir ilgalaikės socialinės globos aspektą, kuomet dienos socialinės globos paslaugos asmeniui teikiamos toje pačioje įstaigoje, kurioje ir ilgalaikė socialinė globa. Tokiu būdu ribojamos žmogaus su negalia galimybės gauti įvairesnes paslaugas ne savo namuose. Siūlome peržvelgti apmokėjimo už paslaugas sistemą, kuriančią palankias galimybes gauti ilgalaikės globos ir dienos globos paslaugas skirtingose įstaigose.

Sveikintina, kad Lietuvoje *nuosekliai stiprinamos civilinės saugos priemonės, įtraukiant žmones su negalia į pratybas ir ekstremalių situacijų planavimą*.

Taip pat pozityviai vertintini priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento įgyvendinami ES projektai bei kartu su savivaldybėmis kuriami sprendimai, įskaitant interaktyvius žemėlapius, kurie leidžia efektyviau planuoti reagavimą ir užtikrinti greitesnę pagalbą neįgaliesiems asmenims krizinių situacijų metu.

